

BOEKEN

redactie: Henk Maassen (h.maassen@medischcontact.nl)

Orthopedie in de praktijk

Hoewel probleemgestuurd onderwijs al een tiental jaren in zwang is, blijkt literatuur in het verlengde van dit systeem nog nauwelijks voorhanden te zijn. De boekenreeks 'Probleemgeoriënteerd (PG) denken in de geneeskunde' wil daar verandering in brengen. Onlangs verscheen alweer het vierde boek in deze reeks, met de titel *Probleemgeoriënteerd denken in de orthopedie*.

Dit boek biedt een basis voor het aanleren en aanscherpen van het probleemgestuurd denken bij veelvoorkomende klachten van het steun- en bewegingsapparaat in de orthopedische (poli)kliniek of op het spreekuur van de huisarts. Dit moet leiden tot een betere implementatie van de orthopedische leerstof in de klinische praktijk, aldus de auteurs. Niet alleen heel verhelderend voor medisch studenten, maar ook zeker voor 'nieuwe' en thematisch opgeleide huisartsen.

Aan de hand van 23 casussen wordt de lezer 'gedwongen' zich het klinisch redeneren eigen te maken. Een patiëntprobleem is het startpunt. Per casus krijgt de lezer vragen voorgelegd, die vervolgens worden beantwoord. Aan de hand van een anamnese krijgt de lezer meer inzicht in wat de patiënt kan mankeren. Dit leidt uiteindelijk, mede op basis van epidemiologische kennis en lichamelijk onderzoek, tot de juiste diagnose. Na de nodige aanvullende onderzoeken wordt vervolgens gekozen voor een bepaalde behandeling. Aan het eind van elke casus geeft de auteur enkele relevante referenties ter verdieping van de zojuist beschreven problematiek.

Onderwerpen als gewrichtsproblemen (patiënt met lage-rugklachten of met een pijnlijke voet, enkel, knie, heup, nek, schouder, elleboog of pols) en kinderorthopedische casussen (een kind met een heupafwijking, een kromme rug, een beenlengteverschil, mankend looppatroon of een aangeboren afwijking) komen aan bod. Aandacht krijgt ook het gewricht met een prothese. De multidisciplinaire aanpak van de diabetische voet komt aan de orde, evenals de algemene aanpak van een zwelling. Later wordt in een breder kader aandacht besteed aan orthopedische traumatologische letsels en mogelijke behandelvormen.

Het boek is een goede handreiking voor de lezer die een patiëntprobleem heel structureel en grondig wil leren aanpakken. Meer nog dan de andere boeken in deze reeks is dit werk geïllustreerd met tekeningen, (röntgen)foto's en figuren. Dit maakt de informatie helder en behapbaar (want geordend). De illustraties en tabellen zijn een handige tool in de zoektocht naar de juiste diagnose en therapie. Van kennis naar praktijk lijkt prompt een stuk overzichtelijker en gemakkelijker te worden.

Eerder verschenen in deze reeks en in eenzelfde format *Probleemgeoriënteerd denken in de interne geneeskunde*, *Probleemgeoriënteerd denken in de kindergeneeskunde* en *Probleemgeoriënteerd denken in de obstetrie, gynaecologie en voortplantingsgeneeskunde*. << SdB

G.T. Ensing (red.), *Probleemgeoriënteerd denken in de orthopedie*, de Tijdstroom, ISBN 905898060X, 422 blz., 38,- euro.

S.T. Houweling (red.), *Probleemgeoriënteerd denken in de interne geneeskunde*, de Tijdstroom, ISBN 9058980235, 310 blz., 32,- euro.

J.J. Roord (red.), *Probleemgeoriënteerd denken in de kindergeneeskunde*, de Tijdstroom, ISBN 9058980243, 357 blz., 32,- euro.

M.J. Heineman (red.), *Probleemgeoriënteerd denken in de gynaecologie, obstetrie en voortplantingsgeneeskunde*, de Tijdstroom, ISBN 9058980405, 384 blz., 36,- euro.

Plastisch brein

Het hardnekkige idee dat de hersenen en het centraal zenuwstelsel een statisch geheel vormen, behoort definitief tot het verleden. Het brein is een plastisch orgaan en schade is dus vatbaar voor revalidatie. Neurorevalidatie van arts en neurowetenschapper Ben van Cranenburgh gaat daarover en is het sluitstuk van de mooie vierdelige reeks 'Toegepaste neurowetenschappen'.

Voor een handboek hanteert Van Cranenburgh een opvallend levendige vertelstijl, ver van het droog weergeven van de feiten dat menig boek in dit genre zo lastig verteerbaar maakt. Daar komt bij dat hij de lezer niet alleen diepgaand en in extenso op de hoogte brengt van de stand van zaken op het vakgebied, doorspekt met zeer aansprekende casuïstiek, maar ook beargumenteerd kritische noten kraakt. Zo schrijft hij ergens dat er geen allround superieure therapeutische methode bestaat voor alle problemen van de patiënt met hersenbeschadiging. Daarvoor is het probleem te complex en zijn de individuele verschillen veel te groot. Daarom is het dogmatisch vasthouden van een bepaalde benadering ook niet raadzaam. Hetgeen weer nauw samenhangt met Van Cranenburghs naar mijn gevoel terechte kritiek op de evidence-based medicine. Die heeft naar zijn mening te weinig oog voor de ontwikkeling van 'heldere en plausibele' concepten waarvan we weten dat ze in de wetenschapsgeschiedenis vaak de ontwikkelingen hebben gestuurd. Bovendien heeft evidence-based medicine een problematische verhouding met de individuele patiënt: 'Juist in de revalidatie wordt het individueel toesnijden van behandelingen zeer belangrijk geacht.' En als klap op de vuurpijl acht hij de waarde die evidence-based medicine aan recent onderzoek hecht, 'exorbitant'. Ook de neurorevalidatie kent immers zijn klassieken: 'Geen muziek zonder Mozart of Bach, geen neurorevalidatie zonder Luria.'

Ben van Cranenburgh. *Neurorevalidatie. Uitgangspunten voor therapie en training na hersenbeschadiging*, Elsevier gezondheidszorg, ISBN 90 352 1717 9, 455 blz., 45,- euro.

